

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Dordrecht - Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Slidrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Slidrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, 4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE :

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74 2406 EP Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

DE LEERMEESTER VAN DE GERECHTIGHEID.

Matth. 5 : 21-26

De Heere Jezus is gezalfd met vreugde-olie, daar Hij gerechtigheid lief heeft en goddeloosheid haat. Zodat Hij is het van God verordeneerde middel tegen de zonde. Zijn gerechtigheid is een overvloeiende gerechtigheid tot bevrijding van de goddeloosheid der ongerechtigheid. Want Hij heeft de wet van het verbroken werkverbond met al haar vloek en straf voor Zijn rekening genomen. Opdat zij voor ons hart en leven zou worden de wet der liefde, om gerechtigheid lief te krijgen en goddeloosheid te haten. En zo wij daaraan voorbijgaan en Hij ons niet dierbaar wordt, blijft de mens in de staat van het ongelooft, om zorgeloos voort te leven, alsof er geen dag van het gericht zal aanbreken.

Maar gezonden door de Vader uit kracht van Gods goedertierenheid, komt de Heere Jezus hier tot ons met Zijn vermanend woord. Om ons bekend te maken met de dwaasheid der ongerechtigheid, om er niet in om te komen. Want Hij kent de sterkte van Gods toorn en heeft onze kostelijke ziel niet over voor de eeuwige rampzaligheid.

En daarom spreekt de Heere Jezus hier tot godsdienstige mensen, die op de droggrond van de zandgrond der eigen gerechtigheid neder zitten. Om daarop het huis van hun verwachting voor de eeuwigheid te bouwen. En nu waren deze mensen door de ouden, die zij voor trouwden hielden, onderwezen. Zodat zij zich aan de leer van die ouden vasthielden, de leer waarop in de loop der jaren het stempel van de echte leer gedrukt was. Waarom het voor hen onomstotelijk vaststond, daar zij door nooit een doodslag te begaan, de wet daarmede volbracht hadden. En door dat te doen, recht hadden op het eeuwige leven. Maar die een doodslag begaan had, was strafbaar door het gericht. En al is het volkomen waar, dat onze consciëntie ons om 't kwaad dat door ons niet bedreven werd, niet kan veroordelen, dan is dat nog geen rechtspraak ten leven, daar de mens daarvoor bewaard is door de inbindende kracht van de algemene genade. Want de mens is van nature geneigd God en zijn naaste te haten.

Waarmede de grote Meester hen als Kenner der harten bekend gemaakt heeft, opdat zij niet met een ingebeelde hemel zouden ontwaken in de buitenste duisternis. Want Hij zeide tot hen: „Doch Ik zeg u, zo wie ten onrechte op zijn broeder toornig is, die zal strafbaar zijn voor het gericht en wie tot zijn broeder zegt: „Gij dwaas, die zal strafbaar zijn door het helse vuur”. En al waren dat scheldwoorden met een gradueel verschil, zo waren zij daarin toch verwerpelijk. want de wet is geestelijk en zij gaven daarmede bewijs vleselijk, verkocht te zijn onder de zonde. Zodat de mens die zondig is, daarin verwerpelijk is, en verdoemelijk is voor God. Uit de onzalige fontein komt toch boosheid en bitterheid voort. En door daarin te leven is de mens met al zijn godsdienst geheel verwerpelijk voor Gods heilige wet. Waaraan de ouden met al hun godsdienstigheid overheen leefden en het hun kinderen ook kwamen in te prenten. Zodat de waarachtige bekering in de vernieuwing van het hart door hen niet gezocht werd.

Ja, men leefde daar zorgeloos over heen.

Zodat men met de vorm van de godsdienst de zonde zocht te bedekken. En in dat kwaad kwam de Heere Jezus hen te bestraffen, terwijl zij er in hun consciëntie ook al in veroordeeld werden, om er niet langer in voort te leven. En „zo gij uw gave op het altaar zult offeren en aldaar gedachtig wordt, dat uw broeder iets tegen u heeft”. Wat zij hadden aan te merken als een Goddelijke waarschuwing in de consciëntie, die is Gods stedehouderes. Zodat de mens in zijn geweten, dat kwaad is, veroordeeld wordt door Gods wet. En door dat niet ter harte te nemen ging het van kwaad tot erger. Waarvoor de Heere Jezus ons ook waarschuwt, als Hij zegt: „Laat daar uw gave voor het altaar en ga heen, verzoen u eerst met uw broeder en kom dan en offer uw gave”.

Zodat deze mensen in het komen tot het altaar met hun gave tot verzoening met God niet veroordeeld werden. Maar zij moesten, naar het woord van de Heere Jezus, die gave in de tempel achter laten, om zich eerst met hun broeder te verzoenen, om daarna die gave te offeren tot verzoening met God. En dat kon, door de offerdienst, zolang de Heere Jezus, als het verzoenoffer, Zichzelf nog niet ten offer gebracht had in de vloekdood van het kruis.

Waarmede de Heere Jezus ons de noodzakelijkheid van het breken met de zonde op het hart bindt. Want met behoud van de zonde kan de Heere door het offer van Zijn Zoon ons Zijn vergevende liefde niet doen smaken in het hart, daar Zijn heiligheid en rechtvaardigheid dat niet toelaat.

En door daarover heen te werken, werkt men zichzelf in de onvruchtbaarheid van de dikste duisternis. En al komt met zichzelf met het voorgaande op de been te houden, dan kan men zichzelf op grond daarvan de zonden wel vergeven, maar het licht van Gods vriendelijk aangezicht wordt daarin niet aanschouwd. Waarom wij ons hart en leven in 't licht van het Woord des Geestes ernstig hebben te onderzoeken en te beproeven of de innige boetvaardigheid over de zonde is in ons hart. Want zonder dat gaat het van kwaad tot erger, wat ons dan een speelbal doet worden van de zonde, Satan en ongelooft. Want wij onttrekken ons daarmede in het genot der zonde aan Gods zoete gunst en zalige gemeenschap.

Wat als vanzelf de vraag doet oprijzen, hoe te komen tot het breken met de zonden, om te komen tot de boetvaardigheid over de zonden. En dat kan alleen door de dierbaarheid van Christus. Het breken met de zonde en het wenen over de zonde is door de wet van Christus, de wet der liefde. Door die wet volmaakt te onderhouden uit liefde tot Zijn God en Vader, drukt Hij die wet door Zijn Geest steeds dieper af in het hart, zodat het als een heilige vanzelfheid is te breken met de zonden en te wenen over de zonden. zodat ge u in die kracht en in die genade gaat verzoenen met uw broeder. En dat geeft U wel geen recht op de verzoening met God door het offer van Jezus Christus, maar het is wel de weg tot en de behoefte aan die verzoening door Zijn offerande. Waartoe Hij ons door Gods Geest wordt aangeprezen en geschonken. „Wees”, zegt de Heere Jezus, „haastelijk welgezind jegens uw wederpartij, terwijl ge nog met hem op de weg zijt”. Want die weg is ook de weg naar de allerbelissende eeuwigheid. En zodra ge aan het einde van die weg zijt, is het dan zeker voor eeuwig te laat. Wat ons in dat besef de tijd der

Van de Administratie.

Voor ditmaal willen wij beginnen een tweetal abonnees, één in Barendrecht en de andere in Werkendam, dank te zeggen, voor de adressen van nieuwe abonnees die zij ons toezonden, zodat het abonnementen aantal steeds mag uitbreiden, hoewel wij verschillende abonnees door overlijden zagen ontvallen. Gaarne willen wij hen stellen als een voorbeeld van navolging. 9 nieuwe abonnees konden wij weer noteren, wat steeds een dankbaar werk is. Wij mochten weer f 79,— extra ontvangen, w.o. f 25,— via Ds. Blom ons toegezonden. Zo gaat de uitgave van Bewaar het Pand, ook in de vakantietijd rustig door, en zien we met velen weer uit naar de a.s. Ontmoetingsdag die D.V. 25 augustus op de bekende plaats in Kampen zal worden gehouden, waarvan Ds. Blom reeds melding maakte in ons blad. Vroegtijdig het bezoeken en regelen van die dag blijft altijd aan te bevelen. Doet u hieraan mede?

Adm.:Bewaar het Pand, Kwartelstraat 74, Alphen a/d Rijn. giro 704350

v.d. L.

genade steeds meer kostelijk doet worden, tot voorbereiding voor de eeuwigheid. Om als eeuwigheidskinderen te leren leven aan de voeten van de Heere. „Want waar de boom valt, zal hij wezen”. „Voorwaar zeg Ik u: Gij zult daar geenszins uitkomen, totdat gij de laatste penning zult betaald hebben”. Daar de Heere niet alleen voldoening eist aan de eis en het recht der wet, maar ook van de talenten der genade, die Hij schonk, om er mede te woekeren tot behoud van onze onsterfelijke ziel. En dat tot de laatste penning toe.

En door te zondigen tegen de eeuwige God bij het versmiden van het eeuwige leven, door te eten van de verboden boom en het verachten van de rijkdom van Zijn goedertierenheid, heeft de mens zichzelf Gods eeuwige toorn waardig gemaakt, die door ons nooit afbetaald kan worden tot de laatste penning. En dan zou hij nog het recht ten eeuwige leven moeten verdienen, tot verkrijging van de eeuwige vreugd. Waarmede het ons door de Heere Jezus op het hart gebonden wordt, dat deze gevangenis door ons niet is te openen, vanwege de eis der Goddelijke rechtvaardigheid.

En toch wordt het ons door de Heere Jezus niet alleen tot dat einde gezegd, want in Hem is de bevrijding van de straf en het recht ten eeuwige leven om niet te verkrijgen.

Hij bindt dat oordeel ons vanuit Gods ontfermende liefde op het hart, opdat wij zouden leren denken vanuit dit woord des Geestes: „Ontwaak, gij die slaapt en sta op uit de doden en Christus zal over u lichten”. Hij geeft ons dus te denken vanuit Zijn spraak, opdat de slapende consciëntie er door zou ontwaken, als stedehouderes van God, die er ons van overtuigt, dat we zwaar en menigmaal tegen licht en beter weten in kwamen te zondigen in onze zorgeloosheid.

Om door de kracht van Christus, Die hier tot ons spreekt, op te staan uit de doden. Daar Hij is de Zon der gerechtigheid, om u te leiden en als kinderen des daags voorzichtig te doen wandelen. Gelijk het Woord des Geestes zegt: „Zie dan hoe gij voorzichtiglijk wandelt, niet als onwijken, maar als wijzen, de tijd uitkopende, dewijl de dagen boos zijn”. Om het dan geestelijk te mogen verstaan: „Ik ben de opstanding en het leven, die in Mij gelooft, zal leven al ware hij ook gestorven”. En dat tot verkrijging van het eeuwige leven, dat in Hem is.

Soest.

R. Kok

Van de Redactie.

1. School voor Dundas en Hamilton. Op de bankrekening van de school 34.13.58.053 bij de Rabobank te Meerkerk (postrekening 129785) werd door H. K. gestort een bedrag van f 200.— en op onze postrekening 652422 door Mw. J. te D. een bedrag van f 25.—. Waarvoor onze hartelijke dank. We ontvingen inmiddels bericht van de penningmeester van de school, dat het bedrag f 10.000.— (Can.\$ 5.485.00) op 23 mei j.l. is ontvangen. Het schoolbestuur brengt zijn hartelijke dank hiervoor over.

2. Ontmoetingsdag. We herinneren weer even aan de ontmoetingsdag, die D.V. zaterdag 25 augustus a.s. te Kampen zal worden gehouden. De kerkeraad van de Gereformeerde Gemeente te Kampen stelde opnieuw het mooie kerkgebouw aan de 2e Ebbingestraat voor dit doel beschikbaar, waarvoor we de kerkeraad zeer dankbaar zijn. De sprekers hebben we al eens met name genoemd. Dat hopen we nog wel eens te doen. We willen volstaan met dit korte bericht, uiteraard met de bedoeling op te wekken D.V. deze ontmoetingsdag te gaan bezoeken.

B.

AFSCHEID VAN Ds. H. VAN LEEUWEN VAN ELBURG.

Op de 2e Pinksterdag nam Ds. Van Leeuwen afscheid van de gemeente Elburg, in verband met het feit, dat de classis Zwolle hem met ingang van 1 juni j.l. emeritaat had verleend. Graag zou hij nog langer in actieve dienst zijn gebleven, maar wegens zijn gezondheids-toestand was dat niet mogelijk. Daarom was het afscheid van Elburg voor Ds. Van Leeuwen gelijktijdig ook het afsluiten van een lange periode van bijna 40 jaren, waarin hij een achttal kerken heeft mogen dienen.

De dienst werd niet in eigen kerkgebouw gehouden, maar in de Gereformeerde kerk aan de Vrijheidsstraat, waar elk jaar ook zondagsdag gehouden wordt, een gebouw dat voor deze gelegenheid juist geschikt bleek te zijn. Er waren zo ongeveer 500 belangstellenden uit de gemeente Elburg en van elders opgekomen.

De dienst begon om 3 uur in de middag. Ds. Van Leeuwen sprak votum en zegen uit, liet zingen Ps 119 : 33 en 7, las Lukas 17 : 5-10 en Deuteronomium 32 : 1-4. We zongen Ps 77 : 7. Daarna gaf Ds. Van Leeuwen als tekst op Lukas 17 : 10b en Deuteronomium 32 : 4a. Vervolgens ging hij voor in gebed.

Zo is dan - aldus de spreker - de ure van afscheid aangebroken. Dat is pijnlijk zowel voor de gemeente als voor hem persoonlijk, nu hij afscheid neemt na bijna 40 jaren een 8-tal gemeenten te hebben gediend. Hij gaat nog niet weg uit Elburg, wil de gemeente blijven helpen. Het gaat niet om onze prestaties. De Heere alleen geeft de wasdom. Dat komt ook in de tekst uit. Wij zijn onnutte dienstknechten. Hij is de Rotssteen, Wiens werk volkomen is. Op hem mocht Mozes wijzen in een ure van afscheid. Het gaat om het werk van de Drieënige God. Ds. Van Leeuwen spreekt vervolgens over **Onnutte dienstknechten en een volkomen werk des Heeren:**

1. stof tot ootmoedige erkenning,
2. bron van rijke vertroosting.
We zingen Ps 19 : 6 en 7. Er wordt gecollecteerd.

Hierna gaat Ds. Van Leeuwen de beide punten uitwerken. We willen daar slechts iets van zeggen, in de gedachte, dat deze afscheidspreek wel in druk zal verschijnen, wat voor de gemeenten, die hij gediend heeft en voor vele belangstellenden van belang is. Dus hier slechts een samenvatting.

1. De spreker wijst eerst op het verband. De discipelen werden geroepen om straks het evangelie te gaan prediken. Daarin zullen ze veel tegenkomen. Dat vraagt zelfverloochening. Als de discipelen op zichzelf zien hebben ze weinig geloof. Ze vragen om vermeerdering daarvan. Maar de Heere Jezus geeft een les. Het gaat niet om de hoeveelheid van het geloof, maar om de beoefening van de ene korrel geloof die ze hebben. Als ze meer zouden hebben was er gevaar voor zelfverheffing. Paulus kreeg een scherpe doorn in het vlees. Dat hadden de

discipelen ook nodig. Daartoe gebruikt de Heere het beeld van de slaaf. Hij mocht geen aanspraak maken op een woord van dank, stond in volle dienst van zijn heer, behoorde hem helemaal toe. Hij moest uit liefde dienen. Alzo ook gij! Is een dienstknecht des Heeren helemaal onnuttig? Is er helemaal geen zegen? Dat is de bedoeling niet. De Heere heeft zijn zegen willen verbinden aan Zijn Woord. Spreker is elders en ook in Elburg tot zegen geweest. Maar zo'n slaaf heeft geen bijzonder werk gedaan, waaruit hij een bijzonder voordeel voor zichzelf zou krijgen. Hij had alleen gedaan wat hem bevolen was. Dat geldt ook een dienaar. Hij moet alles doen wat hem bevolen is, maar is toch een onnutte dienstknecht. Hij heeft een liefdeplicht. Hij mag door genade het eigendom des Heeren zijn. Toch geeft de Heere beloning. Mozes zag op de vergelding des loons. Niet uit verdienste, maar uit genade. Dat geldt alle ambtsdragers. De Heere is het eeuwig waard. Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrot. Spreker haalt een en ander uit z'n jeugd aan en over de roeping tot 't ambt. Door 'n preek van Prof. Van der Meiden kwam hij na jaren van strijd daaromtrent tot klaarheid. Hij denkt nog terug aan de eerste preek te Alphen aan den Rijn. Alles is met zonde bevlekt. Hij moet zeggen: ga niet in het gericht met Uw knecht.

2. Mozes mag in zijn afscheidsrede wijzen op de Rotssteen, Wiens werk volkomen is. Dat is een heerlijk beeld: de vastheid in God, in Zijn eeuwig verkiezende liefde, in Zijn verbond, in Zijn deugden. Hij is onveranderlijk in Zijn werk. Dat is tot troost temidden van allerlei dreigingen. Spreker wijst op het grote verval ook in de kerk. Het is tot troost voor het overblijfsel, dat God onveranderlijk is in Zijn goedertierenheid, ook in Zijn rechtvaardigheid, in Zijn goedheid, genade en liefde. Hij is onveranderlijk in Zijn werk. Dat is het werk van de Drie Personen. Hoe kun je spreken bij een Rotssteen van Zijn werk? Daar wordt ook het cement uitgehaald, het cement van het geloof, als gave Gods. Christus is de Rotssteen, Die geslagen is. Hij is de Hoeksteen, Die de muren van het gebouw draagt. Hij is wel verworpen, maar door de Heere verkoren. Ik de Heere word niet veranderd, daarom zijt gij, o kinderen Jacobs, niet verteed. Niet in de trekkende liefde des Vaders, de verlossende liefde des Zoons en het toepassende werk van de Heilige Geest. Hoe krijgen wij daar deel aan? Door het werk van de Heilige Geest, Die het beginsel van het geloof in het hart werkt. Kent u daar iets van? De Heilige Geest werkt bij aanvang en voortgang. Zij komen er met schuld uit. Zij krijgen nodig het reinigend bloed van Christus. Wat zal het eens zijn als ze eeuwig mogen dienen, zonder gebreken! Daar is het echte geloof voor nodig. Zalig de doden die in de Heere sterven. De werken volgen. Dan is er een roemen in het werk van de Drieënige God. Zij het onze bede:

O Vader, dat Uw liefd' ons blijk;
O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk;
O Geest, zend Uwe troost ons neer;
Drieënig God, U zij al d'eer.

We zingen dat vers uit de Avondzang. Daarna eindigt Ds. Van Leeuwen met dankgebed. Dan komen er toespraken. Ds. Kein Onstenk spreekt namens de classis en als consulent. Daarna kwamen we zelf aan het woord, mede namens de andere vrienden en lezers van Bewaar het Pand. Vervolgens br. A. Bergsma namens de Gereformeerde Bijbelstichting, een wethouder namens het college van Burgemeester en Wethouders, Ds. Van Zonneveld vooral namens de gemeente Doornspijk, waar Ds. Van Leeuwen veel gearbeid heeft, br. J. van Leeuwen, die zijn broer in gevoelvolle woorden toesprak en tenslotte br. Leusink namens de kerkeraad. Hij richtte zich tot Ds. Van Leeuwen en zijn echtgenote en ook tot de gemeente. Daarna zongen we op zijn verzoek staande de scheidende dienaar Ps 134 : 3 toe.

Deze sprak nog woorden van dank. Hij richtte zich tot de gemeente, de catechisanten en de jeugd, de kerkeraad, het kostersechtpaar, het college van Burgemeester en Wethouders en anderen. Vervolgens sprak hij nog in een persoonlijk woord zijn vrouw, kinderen en familieleden toe. Hiermee was het einde van deze plechtige dienst gekomen. Ds. Van Leeuwen legde de zegen des Heeren op de gemeente. Het was intussen al over 5 uur geworden. De lucht was de hele middag al dreigend geweest, maar onder de dienst brak het onweer los, dat

erg lang aanhield en gepaard ging met hevige regenval.

Bij het uitgaan van de kerk werd nog een inzameling gehouden voor de hulpactie Woord en Daad. Velen, die van elders gekomen waren, werden rijkelijk onthaald op koffie en broodjes.

Het was een goede dienst, waarin de Heere de eer kreeg van Zijn werk en genade. We willen de hoop uitspreken, dat de Heere aan Ds. Van Leeuwen nog krachten wil geven om de kerken in het algemeen te dienen en ook zijn arbeid voor ons blad voort te zetten.

Ongeveer 7 uur gingen de laatste bezoekers weg. 's Avonds zou de gemeente nog samenkomen om van Ds. Van Leeuwen en de zijnen afscheid te nemen. Het bleef maar regenen. In de stromende regen zijn we vertrokken. We dachten stellig met een goed uur wel thuis te kunnen zijn, maar het verkeer zat haast overal vast. In Nunspeet en in Amersfoort bij de afslag naar Maarn was de weg in een zee veranderd, maar het bleek mogelijk deze hindernissen te nemen. Het was klokslag half 10, toen we in Meerkerk aankwamen, maar we hadden stof tot ootmoedige dankerkentenis. De Heere had het de ganse dag welgemaakt en ons weer veilig thuisgebracht.

B.

Het lied in de eredienst en de synode van 1836

4. De bezwaren van de Cock en de leer.

Al meer dan één keer is het in deze artikelen gesteld: zonder de bezwaren te bezien van ds. H. de Cock kan de vóórgeschiedenis van het besluit, dat ons bezighoudt, niet op de juiste wijze worden getaxeerd. Van géén van de eerste Afscheiden predikanten hebben we zoveel bewijzen van tegenstand tegen de Evangelische Gezangen als van hem. In niet minder dan drie brochures, waarvan één geschreven door een ander, maar door hem van een voorrede voorzien, kunnen we daarvan weten. Deze geschriften maken het niet moeilijk om de mening te weten te komen van de Cock over deze gezangen. Met recht kan gezegd worden van wat hij geschreven heeft over dit onderwerp: er is geen woord Frans bij. Als ik één titel van de twee door hemzelf geschreven geschriften noem is dat wel meer dan duidelijk: De zogenaamde Evangelische gezangen, de oogappel der vervoerde en verleide menigte in de synodaal Hervormde Kerk, ja zelfs nog van sommige van Gods kinderen uit blindheid, en omdat zij dronken geworden zijn door de wijn harer hoererijen, nader nog getoetst, gewogen en te ligt bevonden, ja strijdig met al onze formulieren van éénheid en Gods Woord Een lange titel, die eigenlijk niet om verdere verklaring vraagt! Echter moeten we er niet aan voorbijgaan dat in deze titel direct naar voren komt van welke aard de bezwaren van de Cock zijn geweest. n.l. dat de gezangen lijnrecht indruisten tegen de rechte leer.

Uit de tijd vóór de eerste brochure is ons weinig bekend van zijn bezwaren tegen deze vrije liederen. Daarmee wil 'k niet zeggen dat hij geen bezwaren had. Aanvankelijk als jong predikant de richting toegedaan, die in die dagen algemeen was, zal hij deze niet gehad hebben. Hij zal zich gehouden hebben aan de gewoonte in die tijd om toch minstens één gezang tijdens de dienst op te geven.

We weten daar niets van, maar wel dat de kerkeraad van Ulrum van de vertimmering van het kerkgebouw - niet zolang vóór zijn schorsing - besloot de Evangelische Gezangen niet meer bij de godsdiensttoefening in het midden der gemeente te gebruiken. Maar dat was dus duidelijk ná de verandering in het leven en de prediking van Cock.

God Zelf had deze verandering gewerkt. Waarnaar zijn vrouw en de vromen in Ulrum hadden uitgezien was werkelijkheid geworden. In de prediking werd de onmacht van de zondaar ten goede en de noodzaak van wedergeboorte krachtig naar voren gebracht en daartegenover de vrije genade Gods in de zaliging van de zondaar. Nieuwe geluiden werden zo uit zijn mond vanaf de kansel gehoord, die niet anders dan de vertolking waren van de boodschap van vrije gunst. De Heere gaf zegen in de gemeente door de toebrenging van zondaren.

Van deze prediking ging een gerucht uit naar buiten. Velen uit de naaste omgeving van

ALLE BEGRIP TE BOVEN (26)

6. De Londense vrienden (5)

Ik vond mijn geest er bijzonder toe geleid om al de wapenen van onze strijd op te nemen tegen dit kwaad; dit weerklonk vooral in mij: „Daarom bestraf hen scherpelijk, opdat zij gezond mogen zijn in het geloof”.

Mr. Huntingtin stierf in 1813. De diakenen hoorden al gauw van de roeping van Mr. Burrell tot 't ambt. Maar van een hevig verlangen om het Evangelie te verkondigen was hij in een neerslachtigheid en angst neergeworpen. Zijn dagboek geeft een opmerkelijk verslag van zijn belevenissen in deze zaak. „Toen de Heere met mij was”, schrijft hij, „ben ik met vleugelen als een arend opgestegen, terwijl ik een onuitspreklijke uitingsdrang in mij gevoelde en stof genoeg had voor duizenden prediken. Maar God beproefde mij met teleurstellingen en liet toe, dat mensen zich tegen mij verzetten; toch was er op de bodem een vaste verwachting, dat de tijd nabij was”.

Niet lang daarna werd een bovenzaal (met toestemming om er openbare godsdienstoefeningen te houden) gevonden in een stal, en daar probeerde Mr. Burrell op een zondagmorgen, 8 augustus 1813, met een gevoel van grote zwakheid en erg bezwaard in de geest, een verslag te geven van de grond van de hoop die in hem was, aan een paar mensen, die daar samengekomen waren, verklarend wat God aan zijn ziel gedaan had, en 's avonds, toen de plaats zo vol was, dat sommigen bang waren, dat de vloer het zou begeven, vertelde hij op een verbroken wijze iets van zijn geestelijke roeping tot het ambt. Na afloop drongen er zich velen om hem heen en drongen zij er op aan een geriefelijker plaats te zoeken. (Mr. Huntington had zijn kapel aan zijn weduwe nagelaten, maar zij weigerde haar toestemming aan Mr. Burrell om daar te preken, ook al wensten alle vier de beheerders dat.)

„Ik dacht nu”, zegt Mr. Burrell, „dat de bitterheid van de dood voorbij was en God mij meer en meer zou sterken om te getuigen van de dingen, die Hij mij had laten zien. Maar God heeft Zijn volk verkozen in de oven van beproevingen. Zijn vuur is in Zion; jonge dienaren hebben er net zo veel van nodig als ieder ander, indien niet meer; daarom werden mij vernederende beschikkingen gezonden, opdat te veel eer mij niet op zou blazen, opdat er vóór de eer vernedering mocht zijn”.

Een ijverige vriend hoorde al gauw van een geschikte plaats, waar Mr. Burrell de volgende vrijdag kon preken en hij maakte

dat bekend. Maar hij verkeerde in grote verwarring en om het nog erger te maken, hij zag verschillenden voor zich, wier gezichten hem ontmoedigden, „beroemd in de gemeente, mannen van vermaardheid”, wier wijsheid, oordeel en belijdenis van oude datum waren om hem af te schrikken. Terwijl hij probeerde te spreken over de woorden: „Niet uit de werken, opdat niemand roeme” voelde hij zichzelf niet meer meester van het onderwerp dan een kind; er kwam langzaam een zware wolk, die de zaal verduisterde, zodat hij dacht, dat het al laat werd en vóór de tijd gauw eindigde, zonder zijn onderwerp te verklaren. Sommigen mopperden, anderen lieten hun ongenoegen merken, zijn beste vrienden waren ontmoedigd en bedroefd en hij voelde zichzelf zo te neder gedrukt, dat hij niet kon spreken. Hier, dacht hij, was aan al zijn preken een einde gekomen. Satan zei tegen hem: „gij hebt gelopen en God heeft u niet gezonden; daarom heeft Hij u in toorn in stukken gebroken, God heeft zo'n ezel en onwetende domoor als gij zijt niet nodig; keer daarom maar weer terug naar uw schilderwerk. In verband met deze beproevingen merkt hij weer op: „Wee de verdwaasde mannen, die zich tot het ambt haasten, zonder die nodige onderwijzingen! Want hoe kunnen ze een arm en behoeftig volk leiden? Velen stappen in onze dagen op de preekstoel met een luchtig en hoogmoedig hart; zij bouwen huichelaars op in een vermetel vertrouwen en zingen gezangen voor een zwaarmoedig hart, zij bemoedigen hen en „zeggen steeds tot degenen die Mij lasteren: de Heere heeft het gesproken, gijlieden zult vrede hebben. En tot al die naar zijns harten goeddunken wandelt zeggen zij: ulieden zal geen kwaad overkomen”. (Jer. 23 : 17)

Mr. Burrell werd door deze zware beproevingen geleid en ontving een zeer gezegend bezoek van de Heere, dat hem in staat stelde „voor God neer te knielen om Hem te danken en te zegenen voor de kracht die Hij hem tot nog toe geschonken had en zelfs voor de schande, verwarring en vernederende lessen die Hij mij gegeven had. Ik geloof met heel m'n ziel, dat de Heere 't goede uit al deze kwaad lijkende dingen voort zou brengen en dat ik voor schande het dubbele zou hebben”.

Het dagboek van Mr. Burrell laat zien, dat zijn zaak in de volgende paar jaren nadat hij met preken begonnen was, sterk achteruit begon te gaan en dat de lasten van zijn huis en gezin, zijn ambt en zijn eigen zwakke gezondheid hem voortdurend aan de voeten van zijn God hielden. Toen hij een aanzienlijk aantal onder zijn prediking had werd hij langzamerhand verlaten door sommige van de meer invloedrijke leden van de gemeente van de overleden Mr. Huntington.

Ulrum kwamen naar de kerk om naar de boodschap te luisteren van zonde en genade. En niet alleen van dichterbij kwamen de hoorders, ook van verderweg nam het getal toe. Daardoor was 't kerkgebouw te klein om het aantal mensen te bevatten en werd door de kerkeraad voorgesteld aan de kerkvoogdij om het aantal zitplaatsen te vermeerderen. Het werk zou een aanvang nemen, maar de kerkvoogden zorgden voor een onaangename verrassing. Zij waren niet zo ingenomen met de prediking van hun predikant. Met lede ogen zagen zij al dat vreemde volk 's zondags zich naar de kerk begeven. Zij wisten te bereiken dat de kerk wél verfraaid werd maar niét vergroot. Dat moest de kerkeraad toestaan, maar van de waarheid werd niet afgeweken.

Het besluit werd genomen dat er voortaan geen gezang meer gezongen zou worden. Het zal niet anders geweest zijn dan een gevolg van de prediking, waarin de zuivere leer weer doorklonk. Een gezang uit de bundel Evangelische Gezangen paste daar niet meer bij.

Van bijzondere moeilijkheden, die de Cock gehad heeft rondom het niet zingen van deze gezangen in zijn gemeente, weten we niet. Van de andere predikanten uit de eerste tijd weten we die wel zoals bijvoorbeeld van Van Velzen en van Scholte. Ook waren deze moeiten niet onbekend voor de Cock. Er is een brief bekend van Scholte aan de Cock - 6 december 1833 - waarin over de gezangen geschreven wordt en de moeite die Scholte er mee gehad had. Vanwege die moeite had deze besloten geen enkel gezang meer op te geven: „De gezangen heb ik afgeschaft en gedurig - vooral in de Catechismus-predikatiën - heb ik de gewoonte om derzelver leugens en tegenstrijdigheden met de waarheid aan te tonen” Er is mij geen voorval in Ulrum bekend uit die tijd, die de Cock tot zo'n besluit brengen.

Ook is de Cock aanvankelijk niet geschorst om het niet-opgeven van een gezang uit deze bundel. Dit weer in tegenstelling van anderen. Van Velzen werd mede geschorst omdat hij de leden der gemeente had bijeengeroepen om het te raadplegen of men voortaan de Evangelische gezangen zou gebruiken tijdens de eredienst, Ja zelfs werd

in de schorsingsgronden genoemd: „dat hij „onderscheidene malen voor zich heeft laten prediken dezulken van welke hij, volgens zijn eigen erkentenis, vooraf wist, dat zij geen gezangen zouden laten zingen ...” Zulke schorsingsgronden tekenen wel de geest van verlichting in die tijd, maar de aanvankelijke schorsing van de Cock door de classis Middelstum gewaagt niet van de gezangen. Het is bekend dat deze over twee punten ging: het dopen van kinderen uit andere gemeenten en het geschrift van de Cock tegen de predikanten Brouwer en Reddingius. We kunnen wel zeggen dat het in de aanvankelijke schorsing ging om de leer. De Cock had een geschrift geschreven tegen de verkrachting van de ware Gereformeerde leer door deze beide predikanten. Het ging hem om de verdediging van de ware Gereformeerde leer. Dát staat boven het geschrift geschreven dat hij geschreven had. De vijanden van die leer, die al lang wisten dat deze in Ulrum gepreekt werd en op alle mogelijke manieren uit waren op zijn schorsing, hebben dit boekje aangegrepen om het te doen verdwijnen.

Het is niet anders dan een voorrecht dat we hier eerst over de leer van vrije genade kunnen spreken. De inzet van de Afscheiding is ook niet de gezangen geweest, maar de rechte leer. Waarbij ik graag opmerk dat daarmee niet gezegd is dat het enkel een leerstellige kwestie is geweest in de zin van „buiten het geestelijk leven staande”. Juist niet. Het raakte het ware leven dat uit God is. Het wonder van zaligworden door genade! Maar nu tegelijkertijd betekent dat voor de Cock dat vanuit de rechte leer deze gezangen geen plaats in de kerk kunnen hebben. En dat is al spoedig gebleken!

D. Slagboom

Voor de Jeugd.

Beste Jongelui!

De brief van Paulus aan Filemon. 45

„Ja, broeder, laat mij uwer hierin genieten in de Heere; verkwik mijn ingewanden in de Heere”.

Fil. : 20

Genieten in de Heere

Genieten word je niet gauw zat. Echt genieten word je eigenlijk nooit zat. Toch is het niet altijd een genieten in de Heere. Zo hoorden we het de laatste keer.

Degenen die dat geheim van „genieten” kennen, moeten het nogal eens missen.

We noemden een van de oorzaken. Zij „vallen” zo vaak. En dan liggen zij op de grond. Genieten is er dan niet bij. Tenminste bij diegenen niet, waar het echt is. Waar dus geen namaak aan de orde is.

Want er is zoveel namaak aan de markt. Ook op dit terrein. Velen vallen, zonder dat zij er pijn aan hebben. Zij schijnen zelfs van het „vallen” te genieten. Dat is geestelijk natuurlijk een kwalijke zaak, als jullie begrijpen wat ik bedoel. Men heeft dan blijkbaar zijn vermaak in de zonde. En dat is niet uit God. Dat is geen vrucht van de vreze Gods. Want diegenen, die de Heere kinderlijk vrezen, haten en vlieden de zonden. Er is geen genieten bij.

Zij treuren er over. En als zij als „kinderen” gevallen zijn, dan moeten zij ook iedere keer weer overeind geholpen worden. Zij kunnen zelf niet overeind komen. Dat kunnen die namaak-mensen wel. Zij staan zo weer overeind. En zij gaan verder, alsof er niets gebeurd is. Ja, zij hollen door, en denken dat het straks nog goed met hen uit zal komen. Doch zij vergissen zich deerlijk. En dan voor een eeuwigheid.

Je mag niet twijfelen, zegt men dan. Twijfel is zonde. En het is waar ook. Die vallen, zonder „pijn” te kennen, houden het er voor dat de Heere met hen begonnen is. En dan is het immers goed? Want de Heere zal nooit laten varen het werk Zijner handen.

Dat laatste is natuurlijk ook waar. Er is geen speld tussen te krijgen. Het staat duidelijk in de bijbel. En die mogen we niet tegenspreken. Twijfelen is zonde. Wie twijfelt is een bare der zee gelijk, die van de wind op en neder bewogen wordt. Zo heeft Jacobus het in zijn brief ook geschreven. Wij doen daar niets van af. Wee onzer, indien wij dat zouden doen.

Toch zeggen we, dat een mens beter duizend maal kan twijfelen, dan dat hij zich één keer bedriegt voor een nimmer eindigende eeuwigheid.

Waarom twijfelen dan die echte kinderen nog al eens? Meestal komt dit voor, niet

vanwege het feit dat zij de Heere niet vertrouwen, maar omdat zij zichzelf niet vertrouwen. Zij hebben zulke een bedriegelijk bestaan. God is wel waar, doch is het bij hen wel waar? Want God vraagt naar waarheid in het binnenste. En als ze dat dan bij zichzelf niet altijd waar kunnen nemen, dan komen zij daardoor in twijfel terecht. God moet er dan weer aan te pas komen. Hij moet het dan weer wáár maken. Hij moet bij vernieuwing tot hun ziel spreken, door middel van Zijn Woord en Geest, dat zij door hun vallen het kontakt wel verbraken, maar dat de Heere dat nu niet gedaan heeft. Hij moet het dan weer bevestigen, dat Hij hun heil alleen is en dat Hij hen liefheeft met een eeuwige liefde. Als dat gebeurt, dan beginnen dezulken weer te genieten. Dan weten zij weer eens wat zij aan de Heere hebben.

Men kan twijfelen aan zichzelf, zo zeiden we. Men vertrouwt dan God wel, maar zichzelf niet. Doch het kan ook voorkomen dat men aan God gaat twijfelen. Dit gebeurt wanneer er geen bepaalde „vallen” in het leven hebben plaats gevonden. Wanneer men met Asaf b.v. zijn handen wel in onschuld wassen kan. En als de Heere dan Zijn aangezicht gaat verbergen, wanneer Hij wegeen gaat die tegen vlees en bloed ingaan, die zelfs tegen Zijn eigen Woord schijnen in te gaan, dan wordt het dubbel moeilijk.

Misschien vraagt iemand: Kan dat ook al, dat God wegeen gaat, die tégen Zijn eigen Woord schijnen in te gaan? Let wel: We schrijven „schijnen” en niet „blijken”, hoewel het „schijnen” wel eens op „blijken” kan lijken. Wat bedoelt u? hoor ik iemand vragen.

Nu, neem nog maar eens het voorbeeld van die bekende Asaf uit Ps. 73. De Heere heeft gezegd in Zijn Woord, dat het de rechtvaardige wel zal gaan en dat het de goddeloze kwalijk zal gaan.

En doordat Asafs ogen verduisterd waren, zag hij precies het tegendeel. Het ging de goddelozen wél en hem, een rechtvaardige, ging het kwalijk. Hoe zit dat nu? Kan ik op God nog wel aan. Is God nog wel te vertrouwen op Zijn Woord. Gevoelen jullie het probleem? Dat moet je niet bagatelliseren, want het is er zonder meer. Als jullie ook met dergelijke vragen rondlopen, is het ook beslist geen zaak van genieten. Dan kan er wel verbittering oprijzen in het hart tegen God.

Daar deugt natuurlijk niets van. En toch komt het voor.

De Heere verbergt dan Zijn gunstrijk aangezicht, uit voor Hem wijze redenen. Hij laat dan Zijn kind even aan zichzelf over, opdat dat kind leren zou, wie het nu eigenlijk in zichzelf is, ja gebleven is, zelfs na ontvangen genade. Men wordt geoefend in de zelfkennis. En dat is ook een zaak die doorgaans nodig blijkt. Opdat men er daarna des te rijker achter zou komen, wat men aan z'n God geeft, als deze Zich eenzijdig, vrijmachtig weer gaat openbaren.

Dan komt men toch weer terecht, waar Asaf ook komen mocht, dat men met een verootmoedigd hart buigt voor God. Men noemt zichzelf dan een „groot beest” bij God. En welk een wonder is het dan, als beleefd mag worden, dat de Heere Zich met zulke „beesten” nog weer bemoeien wil.

Dan keert het genieten weer terug. Dan gaat men zelfs, al genietend zingen: Gij hebt mijn weeklacht en geschrei; Veranderd in een blijde rei.

Mijn zak ontbonden en mij weer; Met vreugd omgord, opdat mijn eer Niet zwijg, zo klim' Uw lof naar boven. Mijn God, U zal ik eeuwig loven.

Genieten in de Heere

Dat is dus hier op aarde niet altijd aanwezig. Het is wisselend, en dan wel om verschillende oorzaken. Doch straks houdt die wisseling op. Althans, zoals dat hier gebeurt.

Want genieten is op zichzelf ook een zaak waar wisseling in zit. Als het altijd hetzelfde zou zijn, zou dat op de duur ook gaan vervelen. Je kunt bij voorbeeld heel graag een bepaald soort groenten lusten. Je zegt dan: Ik lust dat elke dag wel. Maar als je het elke dag zoudt moeten eten, weken lang, dan verlang je toch ook wel weer eens naar iets anders. Wisseling is nodig.

Verandering van spijs doet eten. Nu, zo is het geestelijk ook. Het is lang niet altijd hetzelfde, al komt het altijd wel bij dezelfde God vandaan. Maar die heeft voor Zijn kinderen veel variatie. Daar wordt hier op aarde al iets van beleefd. Want als men

verder geleid mag worden op de weg van het geestelijke leven, dan komt men op die weg steeds weer nieuwe, andere dingen tegen. Men wast daardoor op en men neemt toe in de kennis en in de genade van de Heere Jezus Christus. In het natuurlijke bekijkt een kind de dingen anders, dan een volwassene. Zo is het geestelijk ook. Paulus zegt in 1 Cor. 13: 11,12: „Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, was ik gezind als een kind, overlegde ik als een kind; maar wanneer ik een man geworden ben, zo heb ik teniet gedaan, hetgeen eens kinds was. Want nu zien wij door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan zullen wij zien, aangezicht aan aangezicht; nu ken ik ten dele, maar alsdan zal ik kennen, gelijk ook ik gekend ben”.

Genieten in de Heere

Wisseling hier, tot meerder genot. En wisseling zal er straks boven ook zijn. Daar zal men eeuwig geleid worden van heerlijkheid tot heerlijkheid, door des Heeren Geest. **Dat wil zeggen, men zal dan van het ene lustoord naar het andere worden gebracht.** En wat er dan te beleven zal zijn, dat behoort tot de eeuwige verrassingen, die Gods kinderen nog te wachten staan. Want geen oog heeft het gezien en geen oor heeft het gehoord en het is in des mensen hart niet opgekomen wat God bereid heeft, voor diegenen die Hem liefhebben.

Dan zal het een eeuwig, zalig ongestoord genieten zijn, in de Heere. Daar wordt het nooit meer onderbroken, nooit meer gestoord. Het zal een altoosduurende vreugdevolle ontmoeting zijn. Kunnen jullie daar niet jaloers op worden?

Wat is de wereld, met al haar ijdel genot, arm. En wat zij diegenen, die zich in de Heere mogen verblijden, rijk. Vrienden en vrienden, staat er naar.

Jullie aller vriend Ds. H. C. v.d. Ent

PLAATS UW
FAMILIEBERICHT IN
BEWAAR HET PAND

ZENDINGS-DAG TE ELBURG

Deze zal gehouden worden D.V. woensdag 18 Juli 1979 in de Gereformeerde Kerk, Vrijheidsstraat 2 te Elburg.

Aanvang 10.30 uur 's morgens.
Opening door Ds. H. van Leeuwen,
Spreker: Ds. A. Baars van Urk.

Pauze ± 12.00 uur tot 13.30 uur.

middag sprekers:

Ds. A. van de Weerd van Zeist.
De Heer G. Nijhof van Oosterwolde Ned. Herv.
voor de Spaanse Evangelische Zending.
Ds. M. C. Tanis van Slidrecht.
Sluiting ± 16.00 uur.

De zendingscommissie.

„Repos Ailleurs”

Rustoord

U moet of wil er uit om even bij te komen of om wat aan te sterken...of omdat u wat meer aanspraak wenst? Bel dan eens Driebergen 03438-2466. Dieët geen bezwaar. Geen T.V. of radio.

HOTEL

DREYEROORD -
OOSTERBEEK
Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.

Voor bijbels, boeken en muziek

is LINDENBERG uniek!

Grote voorraad
Snelle levering

ook van de allernieuwste uitgaven

Lindenberg
boekhandel

Slaak 4-8 (postbus 4209)
ROTTERDAM 16

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

Uw adres voor al Uw theologische boeken, goede jeugdboeken, romans, studieboeken enz.

Boekhandel Noordermeer

Anjelierenstraat 43, Rijnsburg, tel. 01718-23063
bgg 22737.

Filiaal:
Bosplein 2, Katwijk aan Zee, tel. 01718-14410.

Voor schriftelijke bestellingen: Antwoordnummer 19, 2220 WD Rijnsburg (zonder postzegel)

TALRIJKE

DANKBETUIGINGEN

ontvangen wij van hen die ten einde raad één van onze meer dan 40 verschillende kruidenrecepten bestelden, o.a.

eczeem, galsteen galaandoening hoge bloeddruk, hoofdpijn, ischias, koorts, kriebelhoest, laxeer, migraine, vermagering, zenuwen enz. enz.

Alle soorten zijn verpakt in kuren voor een maand

(verzendkosten à f 12,50 inbegrepen).

Vermeld wel duidelijk welke soort U wenst.

NIEUW!!!

De soorten vermagering, zenuwen en' vochtafdrijvend, nu ook in tabletvorm
Maandkuur f 15—

Drogisterij SIKKING

Barrevoetestraat 5
Haarlem
Tel. 023 - 312882
Giro 190609

Voor al Uw

- ★ BOEKEN
- ★ BIJBELS en
- ★ PSALMBOEKEN

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

B.G.G. 05250 - 1531

Stichting Ref. Hulpactie

„Woord en Daad”

Giro 3020900. Velp (G.)
Vooral gericht op hulp aan kinderen in India, Indonesië, Guatemala, Nicaragua e.a. landen.
Inl.: voor fin. adoptie: J. Slot, Rembrandtlaan 10, Doorn - Tel. 03430-4103

SPURGEON

prins der predikers

C.H. SPURGEON: Prins der predikers.

Levensbeschrijving. Dit werk werd zo gewaardeerd, dat binnen zeer korte tijd vier herdrukken moesten volgen. Het werk telt 360 pag. en is verlucht met een groot aantal illustraties. Gebonden in mooie band met stofomslag f 24.50.

C.H. SPURGEON: Twaalf preken voor jongeren.

Paperback f 19.50

WILHELMUS A BRAKEL: De redelijke godsdienst.

Werken die ook in deze tijd zo aktueel zijn. Zaken als verkiezing, wedergeboorte en geloof maar ook H. Doop en het H. Avondmaal worden op duidelijke wijze uiteengezet.

THOMAS BOSTON: Het verbond der genade.

Gebonden, 375 pag. f 37.50

PETRUS IMMENS: De godvruchtige avondmaalganger.

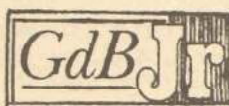
Opwekking tot een betamelijk en nuttig gebruik van het Heilig Avondmaal. Gebonden, 420 pag., f 27.50

NIEUW:

DS. G. H. KERSTEN: Een getrouw woord.

Zestig meditatieën. Gebonden in mooie band, 324 pag., f 37.50

Korrekte toezending na ontvangst van uw bestelling (zonder postzegel) door:

**BOEKHANDEL
G. DEN BOER JR.
TWIJZEL**

tel. 05115-1496,
Antwoordnummer 15,
9250 ZA TWIJZEL